

*Załącznik do Zarządzenia Nr 17/24
Dyrektora Centrum Kształcenia Zawodowego
w Gorlicach z dnia 14 czerwca 2024 r.*

POLITYKA OCHRONY MAŁOLETNICH PRZED KRZYWDZENIEM

W CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO
w Gorlicach

Gorlice 2024

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
ROZDZIAŁ I objaśnienie terminów	3
ROZDZIAŁ II Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletniego	5
ROZDZIAŁ III Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia małoletniego	6
ROZDZIAŁ IV Zasady ochrony wizerunku małoletniego	9
ROZDZIAŁ V Zasady dostępu dzieci do internetu	10
ROZDZIAŁ VI Monitoring stosowania Polityki	12
ROZDZIAŁ VII Zasady i sposoby udostępniania rodzicom i opiekunom małoletnich standardów ochrony małoletnich	14
ZAŁĄCZNIK NR 1 Zasady bezpiecznych relacji małoletnich z personelem, pełnoletnimi oraz innymi małoletnimi w Centrum Kształcenia Zawodowego	15
ZAŁĄCZNIK NR 2 Protokół interwencji w przypadku zastosowania procedury podejrzania krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego	21
ZAŁĄCZNIK NR 3 Zasady bezpiecznego korzystania z internetu i mediów elektronicznych w Centrum Kształcenia Zawodowego w Gorlicach	23
ZAŁĄCZNIK NR 4 Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych małoletnich w Centrum Kształcenia Zawodowego w Gorlicach	25
ZAŁĄCZNIK NR 5 Monitoring standardów – ankieta	29
ZAŁĄCZNIK NR 6 Księga zdarzeń zagrażających dobru małoletniego	30

WSTĘP

Polityka ochrony małoletnich przed krzywdzeniem to zasady i standardy, których przyjęcie i wdrożenie sprawiają, że dana jednostka organizacyjna jest bezpieczna dla uczniów. Wdrożenie standardów oznacza, że każdy pracownik placówki potrafi zidentyfikować sytuacje, w których bezpieczeństwo ucznia jest zagrożone. Wie on także, jakie działania podjąć, aby zapewnić mu bezpieczeństwo.

ROZDZIAŁ I Objaśnienie terminów

§ 1.

Placówka oznacza Centrum Kształcenia Zawodowego w Gorlicach.

Pracownikiem placówki jest nauczyciel zatrudniony w dowolnym trybie, zgodnie z przepisami prawa oświatowego oraz pracownik niepedagogiczny zatrudniony na podstawie przepisów dotyczących pracowników samorządowych.

Personelem nazywa się oprócz wymienionych powyżej pracowników placówki, również osoby przebywające na terenie placówki na podstawie innych umów i ustaleń.

Uczniem małoletnim (Dzieckiem) jest każda osoba do ukończenia 18. roku życia.

Opiekunem prawnym ucznia małoletniego jest osoba uprawniona do reprezentacji ucznia małoletniego, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.

Zgoda rodzica ucznia małoletniego oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców ucznia małoletniego. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami ucznia małoletniego należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.

Przez krzywdzenie ucznia małoletniego należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę ucznia małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika placówki lub zagrożenie dobra ucznia małoletniego, w tym jego zaniedbywanie.

Krzywdzeniem jest:

- a. przemoc fizyczna – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być m. in. złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne. Przemoc fizyczna powoduje lub może spowodować utratę zdrowia, bądź też zagrażać życiu;

- b. przemoc emocjonalna – to powtarzający się wzorzec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u osoby małoletniej, poczucie, że nie jest nic warta, zła, niekochana, niechciana, zagrożona i że jej osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych;
- c. przemoc seksualna – to angażowanie małoletniego w aktywność seksualną przez osobę dorosłą lub rówieśnika, wbrew woli małoletniego. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie małoletniego, współżycie z małoletnim) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie małoletniemu materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm);
- d. przemoc ekonomiczna – to niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju małoletniego, m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia, w ramach środków dostępnych opiekunom. Jest to jedna z form zaniedbania;
- e. zaniedbywanie – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych małoletniego przez opiekuna, niezapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, braku dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.

Osoba odpowiedzialna za internet to wyznaczony przez kierownictwo placówki pracownik, sprawujący nadzór nad korzystaniem z internetu przez uczniów na terenie placówki oraz nad bezpieczeństwem ucznia małoletniego w internecie.

Osoba odpowiedzialna za *Politykę ochrony małoletnich przed krzywdzeniem* to wyznaczony przez kierownictwo placówki pracownik sprawujący nadzór nad realizacją *Polityki ochrony małoletnich przed krzywdzeniem* w placówce.

Dane osobowe małoletniego to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego.

ROZDZIAŁ II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletniego

§ 2.

1. Pracownicy placówki posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich.
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy placówki podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.
3. Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan małoletniego.
4. Pracownicy i personel znają i stosują zasady bezpiecznych relacji personel - małoletni i małoletni - małoletni ustalone w placówce. Zasady stanowią Załącznik nr 1 do niniejszej *Polityki*.
5. Rekrutacja pracowników placówki odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji personelu.
6. Dyrektor wyznacza koordynatora odpowiedzialnego za przyjmowanie zgłoszeń podejrzenia krzywdzenia małoletniego.
7. Koordynator współpracuje z dyrektorem placówki oraz przedstawicielami szkoły macierzystej w celu udzielenia maksymalnej pomocy małoletniemu.
8. Dyrektor placówki przygotowuje i zapoznaje personel ze standardami ochrony małoletnich, co każdy pracownik potwierdza własnoręcznym podpisem.
9. Placówka udostępnia standardy na swojej stronie internetowej.

ROZDZIAŁ III

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia małoletniego

§ 3.

1. Pracownik, po zidentyfikowaniu podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego przez pracownika, innego dorosłego, opiekunów ucznia, innego małoletniego lub pozyskaniu takiej informacji od innych osób, opiekunów, w tym rodziców małoletniego, niezwłocznie interweniuje i zatrzymuje krzywdzenie, następnie informuje o tym dyrektora, koordynatora i opiekuna klasy oraz sporządza protokół interwencji.
2. W związku z podejrzeniem ryzyka krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego przez pracownika koordynator lub dyrektor niezwłocznie izoluje małoletniego od potencjalnego sprawcy, zawiadamia policję i podejmuje dodatkowe kroki jako pracodawca (zgodne z Kartą Nauczyciela, Kodeksem Pracy, ogólnymi przepisami prawa).

§ 4.

1. Dyrektor wzywa opiekunów małoletniego, którego krzywdzenie podejrzewa oraz informuje ich o podejrzeniu.
2. Dyrektor powinien sporządzić opis sytuacji szkolnej i rodzinnej małoletniego na podstawie rozmów z małoletnim, nauczycielami i opiekunami.
3. Dyrektor Centrum przekazuje uzyskane informacje dotyczące podejrzenia krzywdzenia małoletniego do dyrektora macierzystej szkoły w celu opracowania planu pomocy małoletniemu.
4. Plan pomocy małoletniemu powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - a. podjęcia przez placówkę działań w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji;
 - b. wsparcia, jakie placówka zaoferuje małoletniemu;
 - c. skierowania małoletniego do specjalistycznej placówki pomocy małoletniemu, jeżeli istnieje taka potrzeba.

§ 5.

1. W przypadkach bardziej skomplikowanych (dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) kierownictwo placówki powołuje zespół interwencyjny, w skład którego mogą wejść: kierownictwo placówki, opiekun klasy, inni pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu małoletniego lub o małoletnim (dalej okreśłani jako: zespół interwencyjny).
2. Zespół interwencyjny sporządza notatkę zawierającą wszystkie istotne informacje dotyczące zdarzenia krzywdzenia małoletniego i przekazuje ją do szkoły macierzystej w celu opracowania planu pomocy małoletniemu.

W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie małoletniego, powołanie zespołu jest obligatoryjne. Zespół interwencyjny wzywa opiekunów małoletniego na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować opiekunom zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania sporządza się protokół.

§ 6.

1. Plan pomocy małoletniego jest przedstawiany jego opiekunom oraz pracownikom placówki, którzy uczestniczyli w procesie rozpoznawania zdarzenia krzywdzenia małoletniego z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
2. Pedagog/psycholog szkoły macierzystej informuje opiekunów o obowiązku zgłoszenia przez Placówkę podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej, bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura „Niebieskie Karty” – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).
3. Po poinformowaniu opiekunów przez pedagoga/psychologa – zgodnie z punktem poprzedzającym – kierownictwo placówki oraz/lub szkoły macierzystej składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej lub przesyła formularz „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.
4. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.

5. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie małoletniego, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów małoletniego na piśmie.

§ 7.

1. Z przebiegu interwencji sporządza się protokół interwencji, którego wzór stanowi Załącznik nr 2 do niniejszej *Polityki*.
2. Wszyscy pracownicy placówki, zarówno nauczyciele jak i pracownicy niepedagogiczni, w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięli informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

§ 8.

1. Wszystkie dokumenty ze zgłaszanych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego są przechowywane w specjalnie założonym segregatorze, który znajduje się w gabinecie Dyrektora Centrum.

ROZDZIAŁ IV

Zasady ochrony wizerunku małoletniego

§ 9.

1. Placówka zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych małoletnich zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Placówka, uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku małoletniego.
3. Wytyczne dotyczące zasad publikacji wizerunku małoletniego stanowią Załącznik nr 4 do niniejszej *Polityki*.

§ 10.

1. Pracownikowi placówki nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletniego (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu małoletniego) na terenie placówki bez pisemnej zgody opiekuna prawnego małoletniego.
2. W celu uzyskania zgody, o której mowa powyżej, pracownik placówki może skontaktować się z opiekunem małoletniego i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna małoletniego – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
3. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

§ 11.

1. Upublicznienie przez pracownika placówki wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna małoletniego. Dobrą praktyką jest również pozyskiwanie zgód samych małoletnich.
2. Pisemna zgoda, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać informację, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany (np. że umieszczony zostanie na stronie youtube.com w celach promocyjnych).

ROZDZIAŁ V

Zasady dostępu dzieci do internetu

§ 12.

1. Placówka, zapewniając małoletnim dostęp do internetu, jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające. Zasady bezpiecznego korzystania z internetu i mediów elektronicznych stanowią Załącznik nr 3 do niniejszej *Polityki*.
2. Na terenie placówki dostęp małoletniego do internetu możliwy jest:
 - a. pod nadzorem nauczyciela na zajęciach prowadzonych z wykorzystaniem szkolnych stanowisk komputerowych;
 - b. bez nadzoru nauczyciela – na urządzeniach będących własnością małoletnich umożliwiających przeglądania treści internetowych.
3. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika placówki, ma on obowiązek informowania małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z internetu. Pracownik placówki czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z internetu przez małoletnich podczas zajęć.
4. W miarę możliwości osoba odpowiedzialna za internet przeprowadza z małoletnimi szkolenia dotyczące bezpiecznego korzystania z internetu.
5. Placówka zapewnia dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z internetu przy komputerach.
6. Placówka nie ponosi odpowiedzialności za treści, które przeglądają uczniowie, korzystając z prywatnych mediów elektronicznych.

§ 13.

1. Osoba odpowiedzialna za internet zapewnia, aby sieć internetowa placówki była zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami, instalując i aktualizując odpowiednie, nowoczesne oprogramowanie.
2. Wymienione w pkt. 1 niniejszego paragrafu oprogramowanie jest aktualizowane przez wyznaczonego pracownika w miarę potrzeb.

3. Wyznaczony pracownik placówki okresowo sprawdza, czy na komputerach podłączonych do internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.
4. Nauczyciel odpowiedzialny za dany komputer, znajdujący się na pracowni, sprawdza systematycznie, czy na komputerach, podłączonych do internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.
5. Informację o małoletnim, korzystającym z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, pracownik/nauczyciel przekazuje kierownictwu placówki, oraz aranżuje rozmowę z opiekunami prawnymi ucznia, a w uzasadnionych przypadkach z psychologiem lub pedagogiem, zatrudnionym w szkole macierzystej małoletniego.
6. Pedagog/psycholog przeprowadza z małoletnim, o którym mowa w punktach poprzedzających, rozmowę na temat bezpieczeństwa w internecie.
7. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy pedagog/psycholog uzyska informację, że małoletni jest krzywdzony, podejmuje działania opisane w rozdziale III niniejszej *Polityki*, oraz działania wynikające ze „*Standardów ochrony małoletnich*” szkoły macierzystej małoletniego.

ROZDZIAŁ VI

Monitoring stosowania Polityki

§ 14.

1. Standardy ochrony małoletnich obowiązujące w placówce podlegają przeglądowi corocznie, w terminie ustalonym przez dyrektora placówki, każdorazowo w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego oraz w razie nowelizacji następujących aktów prawnych:
 - a. *Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich* (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 560);
 - b. *Ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy* (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1359 ze zm.);
 - c. *Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny* (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 17) w części określonej w Rozdziale XXV „Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności”.
2. Przegląd standardów ochrony małoletnich polega na ustaleniu wypełnienia przez „*Politykę ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w Centrum Kształcenia Zawodowego w Gorlicach*” przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności art. 22c ustawy, o której mowa w ust. 1 pkt 1.
3. Kierownictwo placówki wyznacza pracownika placówki odpowiedzialnego za *Politykę ochrony małoletnich* w placówce.
4. Osoba, o której mowa w punkcie poprzedzającym, jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji *Polityki*, za reagowanie na sygnały naruszenia *Polityki* i prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz za proponowanie zmian w *Polityce*.
5. Osoba, o której mowa w pkt. 1 niniejszego paragrafu, przeprowadza wśród pracowników placówki, raz na 12 miesięcy, ankietę monitorującą poziom realizacji *Polityki*. Wzór ankiety stanowi Załącznik nr 5 do niniejszej *Polityki*.
6. W ankiecie pracownicy placówki mogą proponować zmiany *Polityki* oraz wskazywać naruszenia *Polityki* w placówce.
7. Osoba, o której mowa w pkt. 1 niniejszego paragrafu, dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników placówki ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje kierownictwu placówki.

8. Kierownictwo placówki wprowadza do *Polityki* niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom placówki, małoletnim i ich opiekunom nowe brzmienie *Polityki*.
9. Każdy ujawniony lub zgłoszony incydent (zdarzenie) zagrażające dobru małoletniego zostaje odnotowane w księdze zdarzeń, której wzór stanowi Załącznik nr 6.
10. Każdorazowy wpis do księgi zdarzeń uruchamia procedurę przeglądu i aktualizacji standardów ochrony małoletnich.

ROZDZIAŁ VII

Zasady i sposoby udostępniania rodzicom i opiekunom małoletnich standardów ochrony małoletnich

§ 15.

1. Dokumentacja składająca się na standardy ochrony małoletnich jest dostępna na stronie internetowej placówki pod nazwą **„Polityka ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w Centrum Kształcenia Zawodowego w Gorlicach”**.
2. Opiekunowie małoletnich są informowani o adresie strony internetowej placówki, o której mowa w ust. 1 przez opiekunów klas oraz szkołę macierzystą kierującą swoich uczniów do realizacji praktycznej nauki zawodu w Centrum Kształcenia Zawodowego w Gorlicach.
3. Na życzenie opiekunów standardy ochrony małoletnich są udostępniane w formie papierowej. Udostępnienie w tej formie jest możliwe jednorazowo w całym okresie kształcenia.

§ 16.

Obowiązkiem opiekunów uczniów małoletnich jest zaznajomienie się z dokumentem „Polityka ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w Centrum Kształcenia Zawodowego w Gorlicach”.

ZAŁĄCZNIK NR 1

Zasady bezpiecznych relacji małoletnich z personelem, pełnoletnimi oraz innymi małoletnimi w Centrum Kształcenia Zawodowego

Pracownicy dbają o bezpieczeństwo podczas pobytu w placówce, monitorują sytuacje i dobrostan ucznia. Traktują małoletniego z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Pracownicy podejmują zadania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad „dobrego wychowania”. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec małoletniego w jakiegokolwiek formie. Personel realizuje te cele i działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych placówki oraz swoich kompetencji. Zasady bezpiecznych relacji personelu z małoletnimi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów, wolontariuszy oraz osoby wynajmujące pomieszczenia w CKZ w Gorlicach. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia.

Relacje pracowników placówki i personelu z małoletnimi

Każdy pracownik placówki i osoba personelu jest zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia, czy reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich. Należy działać w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji zachowania.

Komunikacja z małoletnimi

1. W komunikacji z małoletnimi należy zachować cierpliwość i szacunek.
2. Należy słuchać uważnie małoletnich i udzielać im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
3. Nie wolno zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać małoletniego. Nie wolno krzyczeć na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa małoletniego lub innych małoletnich.
4. Komunikacja z małoletnimi powinna być prowadzona w sposób konstruktywny, budujący relacje, a nie hierarchię zależności oraz nieufność i wrogość.

5. W razie potrzeby należy stosować zasady konstruktywnej krytyki wobec, np. niewłaściwego zachowania, tj. krytykowanie małoletniego w taki sposób, aby nie czuł się zraniony, zmuszony do obrony czy do kontrataku.
6. Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich. Obejmuje to wizerunek małoletniego, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
7. Podejmując decyzje dotyczące małoletniego, należy poinformować go o tym i starać się brać pod uwagę jego oczekiwania.
8. Należy szanować prawo małoletniego do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić małoletniego, trzeba wyjaśnić mu to najszybciej jak to możliwe.
9. Jeśli pojawi się konieczność porozmawiania z małoletnim na osobności, należy zostawić uchylone drzwi do pomieszczenia i zadbać, aby być w zasięgu wzroku innych. Można też poprosić drugiego pracownika o obecność podczas takiej rozmowy.
10. Nie wolno zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

Działania z małoletnimi

1. Należy doceniać i szanować wkład małoletnich w podejmowane działania, aktywnie angażować i traktować równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
2. Należy unikać faworyzowania małoletnich.
3. Nie wolno nawiązywać z małoletnim jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie małoletnim treści erotycznych i pornograficznych bez względu na formę.
4. Nie wolno utrzymywać wizerunku małoletnich (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom

trzecim utrwalenia wizerunków małoletnich, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód opiekunów oraz samych małoletnich.

5. Nie wolno proponować małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności małoletnich.
6. Nie wolno przyjmować pieniędzy ani prezentów od małoletniego, ani opiekunów małoletniego. Nie wolno wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec małoletniego lub opiekunów małoletniego. Nie wolno zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.
7. Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małoletnim przez pracownika lub pracownikiem przez małoletniego, muszą być raportowane dyrekcji. Jeśli jesteś ich świadkiem reaguj stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

Kontakt fizyczny z małoletnimi

Kontakty pracowników placówki z uczniami nie mogą łamać obowiązującego prawa, ustalonych norm i zasad. Każde przemocowe działanie wobec małoletniego jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z małoletnimi może być konieczny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu.

1. Nie wolno bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej małoletniego.
2. Nigdy nie wolno dotykać małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
3. Zawsze należy być przygotowanym na wyjaśnienie swoich działań.
4. Należy zachować szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że małoletni będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach należy reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.

5. Należy informować małoletnich, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji lub pomocy.

Kontakty poza godzinami pracy

1. Kontakt z uczniem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
2. Co do zasady kontakt z małoletnimi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.
3. Nie wolno zapraszać małoletnich do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z małoletnimi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
4. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z małoletnimi i ich opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy).
5. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z małoletnimi poza godzinami pracy, musisz poinformować o tym dyrekcję, a opiekunowie małoletnich muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
6. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli małoletni i opiekunowie małoletnich są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych małoletnich, ich opiekunów.

Relacje pomiędzy uczniami

1. Podstawową zasadą relacji między małoletnimi i pełnoletnimi oraz nieletnimi jest działanie oparte na wzajemnym szacunku, uwzględniając godność i potrzeby wszystkich stron relacji.
2. Uczniowie mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych w statucie Placówki.
3. Standardem jest tworzenie atmosfery życia szkolnego, które promuje tolerancję i poczucie odpowiedzialności za swoje zachowanie.
4. Wszyscy uczniowie w placówce są zaangażowani do działania zespołowego rozwijającego współdziałanie kształtujące zdrowe, pozytywne relacje, w tym z młodzieżą o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

5. Uczniowie uznają prawo innych uczniów do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religijne, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych uczniów i nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc.
6. Zachowanie i postępowanie uczniów wobec kolegów oraz innych osób nie narusza ich poczucia wartości osobistej. Uczniowie są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do własnych poglądów – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
7. Jeśli uczeń jest świadkiem stosowania przez innego ucznia/ uczniów jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np.: pomaga ofierze, chroni ją, szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej (zgodnie z obowiązującymi w placówce procedurami).
8. Niedozwolone jest w szczególności:
 - a. stosowanie agresji i przemocy wobec jakiegokolwiek ucznia, w jakiegokolwiek postaci;
 - b. używanie wulgarnego, obraźliwego języka;
 - c. upokarzanie, obrażanie, znieważanie innych uczniów;
 - d. zachowanie w sposób niestosowny tj. używanie wulgarnych gestów, żartów, w tym o zabarwieniu seksualnym;
 - e. stosowanie zastraszania, gróźb i szantażu;
 - f. stwarzanie niebezpiecznych dla zdrowia i życia sytuacji zarówno na terenie placówki jak i poza nim;
 - g. utrwalanie wizerunku innych uczniów poprzez nagrywanie i fotografowanie bez uzyskania zgody;
 - h. utrwalanie wizerunku ucznia w sytuacjach intymnych;
 - i. udostępniania substancji psychoaktywnych i używanie ich w swoim otoczeniu;
 - j. inne działania noszące znamiona przemocy w każdej formie i postaci.

Bezpieczeństwo online

Pracownicy placówki są świadomi cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także własnych działań w internecie. Dotyczy to lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których możesz spotkać uczniów/uczennice, obserwowania określonych

osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzystasz. Jeśli profil jest publicznie dostępny, małoletni i ich opiekunowie będą mieć wgląd w ich cyfrową aktywność.

1. Nie wolno pracownikom Centrum nawiązywać kontaktów z uczniami i uczennicami poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
2. W trakcie lekcji osobiste urządzenia elektroniczne mogą być wykorzystywane jako narzędzia wspomagające proces nauczania, wyłącznie do celów ściśle związanych z prowadzonymi zajęciami.

ZAŁĄCZNIK NR 2

Protokół interwencji w przypadku zastosowania procedury podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego

1. Data i miejsce sporządzenia dokumentu	
2. Małoletni, wobec którego zachodzi podejrzenie krzywdzenia lub krzywdzenie	
3. Osoba stwierdzająca wystąpienie podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenie małoletniego	
4. Data podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego, miejsce	
5. Osoba/osoby podejrzane o krzywdzenie lub krzywdzące małoletniego	
6. Opis rodzaju krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego	
7. Osoby instytucje, które zostały powiadomione, w tym formy interwencji m.in.: powiadomienie pomocy społecznej, policji, sądu rodzinnego, uruchomienie procedury Niebieskiej Karty)	
8. Data i opis udzielonej pomocy, formy otoczenia opieką małoletniego bezpośrednio po stwierdzeniu lub podejrzeniu incydentu, w tym we współpracy z koordynatorem, wychowawcą i nauczycielami specjalistami (psychologiem, pedagogiem, pedagogiem specjalnym wg potrzeb małoletniego), informacje o ewentualnym powiadomieniu pogotowia, policji, stwierdzeniu konieczności badania lekarskiego.	
9. Informacja za spotkania z opiekunami	
10. Zaplanowana pomoc psychologiczno-pedagogiczna małoletniemu, jego opiekunom, innym uczniom – jeżeli byli np. świadkami incydentu) zespołu nauczycieli i specjalistów pracujących	

<p>z uczniem, w tym we współpracy z instytucjami zewnętrznymi, informacja o zgodzie opiekunów na udzielanie ww. formy pomocy małoletniemu. Działania w przypadku braku współpracy ze strony opiekunów</p>	
<p>11. Informacje na temat efektów podjętych interwencji, w tym we współpracy z instytucjami zewnętrznymi oraz pomocy udzielonej uczniowi przez jednostkę</p>	
<p>12. Imiona i nazwiska oraz czytelne podpisy osób sprawdzających protokół</p>	

ZAŁĄCZNIK NR 3

Zasady bezpiecznego korzystania z internetu i mediów elektronicznych w Centrum Kształcenia Zawodowego w Gorlicach

1. Infrastruktura sieciowa placówki umożliwia dostęp do internetu, zarówno personelowi, jak i małoletnim, w czasie zajęć.
2. Sieć jest monitorowana, tak, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
3. Rozwiązania organizacyjne na poziomie placówki bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
4. Wyznaczona jest osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo sieci w placówce. Do obowiązków tej osoby należą:
 - a. zabezpieczenie sieci internetowej placówki przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego, nowoczesnego oprogramowania;
 - b. aktualizowanie oprogramowania w miarę potrzeb.
5. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, pracownik stara się ustalić kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia. Informację o małoletnim, który korzystał z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, pracownik przekazuje kierownictwu placówki, oraz aranżuje rozmowę z opiekunami prawnymi ucznia a w uzasadnionych przypadkach z psychologiem lub pedagogiem, zatrudnionym w szkole macierzystej małoletniego.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy psycholog/pedagog uzyska informacje, że małoletni jest krzywdzony, podejmuje działania opisane w procedurze interwencji.
6. Istnieją zasady korzystania przez małoletnich z internetu udostępnianego w CKZ oraz procedura określająca działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze.
7. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika placówki, ma on obowiązek informowania małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z internetu. Pracownik placówki czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z internetu przez małoletnich podczas zajęć.
8. W miarę możliwości i potrzeb osoba odpowiedzialna za internet przeprowadza z małoletnimi okresowe warsztaty dotyczące bezpiecznego korzystania z internetu.

9. Placówka nie ponosi odpowiedzialności za treści, które przeglądają uczniowie, korzystając z prywatnych mediów elektronicznych.

ZAŁĄCZNIK NR 4

Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych małoletnich w Centrum Kształcenia Zawodowego w Gorlicach

Nasze wartości

1. Placówka uznając prawo do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku ucznia.
2. W naszych działaniach kierujemy się odpowiedzialnością i rozważą w obec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków małoletnich.
3. Dzielenie się zdjęciami i filmami z naszych aktywności służy celebrowaniu sukcesów małoletnich, dokumentowaniu naszych działań i zawsze ma na uwadze bezpieczeństwo małoletnich. Wykorzystujemy zdjęcia/nagrania pokazujące szeroki przekrój małoletnich – chłopców i dziewczęta w różnym wieku, o różnych uzdolnieniach, stopniu sprawności i reprezentujące różne grupy etniczne.
4. Małoletni mają prawo zdecydować, czy ich wizerunek zostanie zarejestrowany i w jaki sposób zostanie przez nas użyty.
5. Zgoda opiekunów prawnych na wykorzystanie wizerunku małoletniego jest tylko wtedy wiążąca, jeśli małoletni i opiekunowie zostali poinformowani o sposobie wykorzystania zdjęć/nagrań i ryzyku wiążącym się z publikacją wizerunku.

Dbamy o bezpieczeństwo wizerunków małoletnich poprzez:

1. Występowanie o pisemną zgodę opiekunów prawnych oraz o zgodę małoletnich przed zrobieniem i publikacją zdjęcia/nagrania.
2. Udzielenie wyjaśnień, w jakim celu będą wykorzystane zdjęcia/nagrania i w jakim kontekście, jak będziemy przechowywać te dane i jakie potencjalne ryzyko wiąże się z publikacją zdjęć/ nagrań online.
3. Unikanie podpisywania zdjęć/nagrań informacjami identyfikującymi małoletniego z imienia i nazwiska. Jeśli konieczne jest podpisanie małoletniego używamy tylko imienia.
4. Rezygnację z ujawniania jakichkolwiek informacji wrażliwych o małoletnim dotyczących m.in. stanu zdrowia, sytuacji materialnej, sytuacji prawnej i powiązanych

z wizerunkiem małoletniego (np. w przypadku zbiórek indywidualnych organizowanych przez naszą instytucję).

5. Zmniejszenie ryzyka kopiowania i niestosownego wykorzystania zdjęć/nagrań małoletnich poprzez przyjęcie zasad:
 - a. wszyscy małoletni znajdujący się na zdjęciu/nagraniu muszą być ubrani, a sytuacja zdjęcia/nagrania nie jest dla małoletniego poniżająca, ośmieszająca ani nie ukazuje go w negatywnym kontekście,
 - b. zdjęcia/nagrania małoletnich powinny się koncentrować na czynnościach wykonywanych przez małoletnich i w miarę możliwości przedstawiać małoletnich w grupie, a nie pojedyncze osoby.
6. Rezygnację z publikacji zdjęć małoletnich, nad którymi nie sprawujemy już opieki, jeśli oni lub ich opiekunowie nie wyrazili zgody na wykorzystanie zdjęć po odejściu z instytucji. Przyjmuje się zasadę, że wszystkie podejrzenia i problemy dotyczące niewłaściwego rozpowszechniania wizerunków małoletnich należy rejestrować i zgłaszać dyrekcji, podobnie jak inne niepokojące sygnały dotyczące zagrożenia bezpieczeństwa małoletnich.

Rejestrowanie wizerunków małoletnich do użytku Centrum Kształcenia Zawodowego

W sytuacjach, w których nasza placówka rejestruje wizerunki małoletnich do własnego użytku, deklarujemy, że:

1. Małoletni i opiekunowie zawsze będą poinformowani o tym, że dane wydarzenie będzie rejestrowane.
2. Zgoda opiekunów na rejestrację wydarzenia zostanie przyjęta przez nas na piśmie oraz uzyskamy przynajmniej ustną zgodę małoletniego.
3. Jeśli rejestracja wydarzenia zostanie zlecona osobie zewnętrznej (wynajętemu fotografowi lub kamerzyście) zadbamy o bezpieczeństwo dzieci i młodzieży poprzez:
 - zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do przestrzegania niniejszych wytycznych,
 - zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do noszenia identyfikatora w czasie trwania wydarzenia,
 - niedopuszczenie do sytuacji, w której osoba/firma rejestrująca będzie przebywała z małoletnimi bez nadzoru pracownika naszej placówki,

- poinformowanie opiekunów oraz małoletnich, że osoba/firma rejestrująca wydarzenie będzie obecna podczas wydarzenia i upewnienie się, że opiekunowie udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku małoletnich.

Rejestrowanie wizerunków małoletnich do prywatnego użytku

W sytuacjach, w których opiekunowie lub widzowie szkolnych wydarzeń i uroczystości itd. rejestrują wizerunki małoletnich do prywatnego użytku, informujemy na początku każdego z tych wydarzeń o tym, że:

1. Wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunki małoletnich i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby, w przypadku małoletnich – przez ich opiekunów.
2. Zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunki małoletnich nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych ani na serwisach otwartych, chyba że opiekunowie tych małoletnich wyrażą na to zgodę,
3. Przed publikacją zdjęcia/nagrania online zawsze warto sprawdzić ustawienia prywatności, aby upewnić się, kto będzie mógł uzyskać dostęp do wizerunku małoletnich.

Rejestrowanie wizerunku małoletnich przez osoby trzecie i media

1. Jeśli przedstawiciele mediów lub dowolna inna osoba będą chcieli zarejestrować organizowane przez placówkę wydarzenie i opublikować zebrany materiał, muszą zgłosić taką prośbę wcześniej i uzyskać zgodę dyrekcji. W takiej sytuacji upewnimy się, że opiekunowie udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku małoletnich. Oczekujemy informacji o:
 - a. imieniu, nazwisku i adresie osoby lub redakcji występującej o zgodę,
 - b. uzasadnieniu potrzeby rejestrowania wydarzenia oraz informacji, w jaki sposób i w jakim kontekście zostanie wykorzystany zebrany materiał,
 - c. podpisanej deklaracji o zgodności podanych informacji ze stanem faktycznym.
2. Pracownikom placówki nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów i osobom nieupoważnionym utrwalania wizerunku małoletnich na terenie placówki bez pisemnej zgody opiekuna małoletniego oraz bez zgody dyrekcji.
3. Pracownik placówki nie kontaktuje przedstawicieli mediów z małoletnimi, nie przekazuje mediom kontaktu do opiekunów małoletnich i nie wypowiada się

w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie małoletniego lub jego opiekuna. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik jest przekonany, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.

4. W celu realizacji materiału medialnego dyrekcja może podjąć decyzję o udostępnieniu wybranych pomieszczeń instytucji dla potrzeb nagrania. Dyrekcja podejmując taką decyzję poleca przygotowanie pomieszczenia w taki sposób, aby uniemożliwić rejestrowanie przebywających na terenie instytucji małoletnich.

Zasady w przypadku niewyrażenia zgody na rejestrowanie wizerunku małoletniego

Jeśli małoletni lub opiekunowie nie wyrazili zgody na utrwalenie wizerunku małoletniego, będziemy respektować ich decyzję. Z wyprzedzeniem należy ustalić z opiekunami i małoletnimi, w jaki sposób osoba rejestrująca wydarzenie będzie mogła zidentyfikować małoletniego, aby nie utrwaląc jego wizerunku na zdjęciach indywidualnych i grupowych. Rozwiązanie, jakie przyjmujemy, nie będzie wykluczające dla małoletniego, którego wizerunek nie powinien być rejestrowany.

Przechowywanie zdjęć i nagrań

Placówka przechowuje materiały zawierające wizerunek małoletnich w sposób zgodny z prawem i bezpieczny dla nich:

1. Nośniki analogowe zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w zamkniętej na klucz szafce, a nośniki elektroniczne zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w folderze chronionym z dostępem ograniczonym do osób uprawnionych przez placówkę. Nośniki będą przechowywane przez okres wymagany przepisami prawa o archiwizacji i/lub okres ustalony przez placówkę w polityce ochrony danych osobowych.
2. Nie przechowujemy materiałów elektronicznych zawierających wizerunki małoletnich na nośnikach nieszyfrowanych ani mobilnych, takich jak telefony komórkowe i urządzenia z pamięcią przenośną (np. pendrive).
3. Nie wyrażamy zgody na używanie przez pracowników osobistych urządzeń rejestrujących (tj. telefony komórkowe, aparaty fotograficzne, kamery) w celu rejestrowania wizerunków małoletnich.
4. Jedynym sprzętem, którego używamy są urządzenia rejestrujące należące do placówki.

ZAŁĄCZNIK NR 5

Monitoring standardów – ankieta

	TAK	NIE
1. Czy znasz standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w Centrum Kształcenia Zawodowego w Gorlicach?		
2. Czy znasz treść dokumentu <i>Polityka ochrony małoletnich przed krzywdzeniem</i> ?		
3. Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia małoletnich?		
4. Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia małoletnich?		
5. Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w <i>Polityce ochrony małoletnich przed krzywdzeniem</i> przez innego pracownika?		
a. Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone? (odpowiedź opisowa)		
b. Czy podjąłeś/aś jakieś działania: jeśli tak – jakie, jeśli nie – dlaczego? (odpowiedź opisowa)		

ZAŁĄCZNIK NR 6

Księga zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

Lp.	Opis zdarzenia	Data zdarzenia	Podjęte czynności	Czy miała miejsce interwencja organów zewnętrznych (policji, prokuratury)? Opis czynności podjętych przez te organy
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				